

Om de hoek

door **Sanne Tegelaar**

Krijtje is school al lang uit

Toos van Spaandonk-Groenen (64) is al 17 jaar de ict-vrouw van basis-school De Zuidwester aan de Staringstraat in de Tilburgse wijk Korvel. „Ik ben er toevallig in gerold. Toen we de eerste twee computers op school kregen, zochten ze iemand die zich daarover wilde ontfemen. Dat wilde ik wel. Thuis zaten mijn zonen ook regelmatig achter de computer, dus ik was er al bekend mee.” Van die eerste twee computers groeide het binnen vijf jaar uit tot het beheer van een lokaal vol met pc’s. En inmiddels heeft ook iedere klas van De Zuidwester een digi-bord. „Alle krijtjes zijn al vier jaar de school uit”, zegt Toos. De collega’s voor wie de digitale ontwikkelingen wat te snel gaan, neemt ze met liefde en plezier op sleeptouw. „De computer biedt de leerling zoveel meer mogelijkheden. Veel kinderen zijn visueel ingesteld. Tijdens aardrijkskunde hoef je niet meer enkel uit te leggen hoe een sluis werkt. Je kunt het laten zien. En het biedt meer uitdaging. In plaats van de tafels te stampen, spelen leerlingen nu tegen elkaar de tafelfrace.” Hoe gepassioneerd ze ook kan praten over de rol van de pc in het onderwijs. Aanstane vrijdag neemt ze afscheid. Een bijzonder mo-

ment want naast 17 jaar de informatie- en communicatietechnologie op haar school te hebben beheerd, geeft ze ook al 44 jaar les. Tot vrijdag staat ze voor groep 6 op De Zuidwester. Net als de meeste juffen en meesters die afscheid nemen, gaat ook Toos de kinderen het meeste missen. „Zij houden je jong. Je moet wel met ze mee gaan in hun belevingswereld en daar speelt de computer een belangrijke rol in.” Al van jongsaf riep ze juf te willen worden. „Ik was negentien toen ik begon op de Angelaschool in de Dionysiusstraat. Na een jaar een klas van De Zuidwester een digibord. „Alle krijtjes zijn al vier jaar de school uit”, zegt Toos. De collega’s voor wie de digitale ontwikkelingen wat te snel gaan, neemt ze met liefde en plezier op sleeptouw. „De computer biedt de leerling zoveel meer mogelijkheden. Veel kinderen zijn visueel ingesteld. Tijdens aardrijkskunde hoef je niet meer enkel uit te leggen hoe een sluis werkt. Je kunt het laten zien. En het biedt meer uitdaging. In plaats van de tafels te stampen, spelen leerlingen nu tegen elkaar de tafelfrace.” Hoe gepassioneerd ze ook kan praten over de rol van de pc in het onderwijs. Aanstane vrijdag neemt ze afscheid. Een bijzonder mo-

Ict’er Toos van Spaandonk-Groenen neemt na 44 jaar afscheid van het onderwijs en de leerlingen van De Zuidwester. foto Marie-Thérèse Kierkels/PVE

Alles over de Spoorzone op de website: bd.nl/spoorzone

Marion was in 1960 bij intocht van sint

Marion Loots herkende zichzelf op deze foto die een fotograaf van persbureau Van Eindhoven in 1960 genomen heeft tijdens de intocht van Sinterklaas in Tilburg. archiefoto PVE

door **Jeroen Ketelaars**
Reageren? redactie.tilburg@bd.nl

ik inderdaad dat jasje en dat mutsje draag”, aldus Loots, nu 53 jaar oud. „En natuurlijk herkende ik mijn moeder meteen.” Haar moeder is vanzelfsprekend de lachende mevrouw die haar vasthoudt en zij heet Wiesje van Kempen. Tegenwoordig woont Loots in Berkel-Enschot, maar destijds woonde zij nog met haar ouders in de Paulus Potterstraat in Tilburg. We hebben het dan over 1960 en de gebeurtenis waarbij de kleine Marion op de foto werd gezet, is de intocht van Sinterklaas. „Sinterklaas vierden we ieder jaar en ook gingen we hem altijd mee inhalen. Aangezien de Paulus Potterstraat niet ver van de Bredaseweg ligt, denk ik dat de foto daar in de buurt genomen moet zijn. Want de Sint kwam natuurlijk iedereen meteen in een album gaan kijken en op andere foto’s zag ik dat

In WeerZien gaan we samen met de lezers op zoek naar het verhaal achter oude foto’s van particulieren en uit het Regionaal Archief Tilburg.

trum.” Sinterklaas bij de familie Loots, ruim vijftig jaar geleden, daar zitten mooie herinneringen aan vast. In de sinterklaastijd werd Marion Loots dan ook altijd goed bedeed. Dat zij enig kind was – toen nog althans, want later kreeg zij er een broertje bij – heeft er ook

Wie herkent een of meer van de lezende kinderen op de nieuwe foto? Volgens de beknopte informatie waar wij over beschikken, is de foto waarschijnlijk in 1980 gemaakt, wellicht in een Tilburgse bibliotheek. archiefoto PVE

gens haar zeker aan bijgedragen, die zij nooit ergens om verlegen zat. „Mijn vader was timmerman en hij heeft altijd goed voor ons gezorgd. De eerste zeven jaar ben ik alleen geweest, dus toen ben ik nogal verwend door mijn ouders en ook door mijn oma”, lacht zij. Niet verrassend dus dat ook Sinterklaas Marionnetje goed gezind was. Voor het grote moment plaatsvond waarop de Goedheiligman ons land weer aandeed, werd de schoen al bij de kachel gezet. En kwam Loots op de ochtend van 6 december in de woonkamer, dan stond het daar volgebouwd met pakjes. Had de Sint op tafel gezeten, zoals dat in sinterklaastermen genoemd wordt. „Er zaten altijd wel potloden en knutselspullen tussen”, blikt Loots terug. „En een pop, en pepernoten, en mandarijntjes. Ja, Sinterklaas, dat was iets speciaals.” Iets speciaals, maar toch had dat

hele sinterklaasgebeuren ook wel iets spannends. Over die Zwarte Piet deden bijvoorbeeld allerlei wilde verhalen de ronde. Die zou je met de roe geven en in de zak stoppen en mee naar Spanje nemen als je stout was geweest, zo werd er gezegd. „Voor Zwarte Piet was je bang”, weet Marion Loots nog. „Ik vond het dus allemaal ook best wel eng. Ik verbaas me er dan ook over dat ik hem op de foto een handje durf te geven.” Loots heeft ook zitten nadenken over de mensen die tussen haar moeder en Zwarte Piet in staan, maar ze komt er maar niet uit. Misschien waren het volkomen vreemden, maar het zou ook zo- maar kunnen dat het kennissen van haar ouders waren, zegt ze, hardop denkend. Tot die mogelijkheid komt ze ook omdat het andere kindje op de foto net zo’n geruit jasje aan heeft als zij. Maar zeker weten doet ze het niet.

Ze is blij de voor haar onbekende foto na al die jaren toch eens te zien. Ze werd er door teruggevoerd naar een fijne periode in haar leven. „Het is een heel leuke foto. Maar dat het allemaal al zo lang geleden is, hé”, lacht ze. Het boek met daarin de honderd mooiste verhalen uit deze rubriek gaat deze week naar Marion Loots. Wie herkent een of meer van de lezende kinderen op de nieuwe foto? Schijnbaar zijn zij verzonken in allerlei stripboekjes. Wie weet waar, wanneer en bij welke gelegenheid deze foto is gemaakt? Volgens de bekende informatie waar wij over beschikken, is de foto waarschijnlijk in 1980 gemaakt, wellicht in een Tilburgse bibliotheek. Klopt dat?

Reacties onder vermelding van WeerZien opsturen naar Brabants Dagblad, postbus 719, 5000 AS Tilburg of doorbellen naar 013-5375272 of mailen naar redactie.tilburg@bd.nl

agenda

Heeft u tips? Bel 013-5375272, of mail agenda@bd.nl Voor het complete overzicht: brabantsdagblad.nl/uit

Films

Tilburg
Euroscop: Alles is Familie (12 jr), 13:30, 16:00, 19:00, 20:30, 22:00 Taken 2 (12 jr), 19:30, 22:15 The Bay (16 jr), 22:00 De Vijf Legendes 3D NL (6 jr), 13:30, 16:30 Twilight Breaking Dawn part 2 (12 jr), 13:30, 16:00, 19:00, 22:00 Sinister (16 jr), 19:00, 22:00 Lawless (16 jr), 22:00 ArtHouseMovie: Amour (12 jr), 13:30, 20:00 Argo (12 jr), 22:00 House at the end of the Street (12 jr), 19:00 Skyfall (12 jr), 13:30, 16:30, 18:30, 19:00, 20:00, 21:00, 22:00 De Marathon (12 jr), 19:00 Asterix & Obelix bij de Britten 3D NL (6 jr), 16:00 Tinker Bell 2D NL (a.l.), 16:30 Alleen Maar Nette Mensen (12 jr), 16:00, 18:30 Sint en Diego (a.l.), 14:00, 16:30 The Battle (a.l.), 14:00 Mees Kees (a.l.), 13:30 De Club van Sinterklaas (a.l.), 14:00, 16:30 Ted (12 jr), 13:30 Madagascar 2D NL (6 jr), 14:00, 20:30 Ice Age 4 2D NL (6 jr), 16:30 Intouchables (12 jr), 13:30.
Pathé: Alleen Maar Nette Mensen (12 jr), 18:15 Alles is Familie (12 jr), 16:00, 19:15, 22:00 Argo (12 jr), 16:30 De Club van Sinterklaas (a.l.), 14:00, 16:30 De Vijf Legende NL (6 jr), 14:15, 17:00 Jagten (12 jr), 20:15 Mees Kees (a.l.), 14:00, 15:00 Rise of the Guardians (voorpremière), 19:30 Sinister (16 jr), 21:45 Sint & Diego (a.l.), 14:00, 16:15 Skyfall (12 jr), 16:00, 19:00, 21:00 Taken 2 (12 jr), 18:45, 22:00 Twilight Breaking Dawn part 2 (12 jr), 14:00, 18:15, 21:00.
Filmfayer: Als twee druppels water, 20:00.

Theater

Tilburg
013, Dommelsch zaal: Sinterklaasvoorstelling - Gedonder met het postpakket, aanvang 15:30.
Schouwburg, studio: Helmer Wouden-berg, De sultan en de jood, 20:30.
Oisterwijk
De Witte Lelie, Adrendreef 4a: Poppentheater 't Groene Land, Dag, koning van de nacht, 14:30.
Rijen
De Boodschap: Het Sinterklaas 'Rock 'n Lo! Paleis, 14:30.

Muziek

Tilburg
Concertzaal: Miss Montreal, S-sss-s-s-s-sanne!, 20:30.
Hall of Fame: RecPlay (elektronische jamsessie), 20:30.
Paradox: Van Kemenade invites... Three Horns and a Bass en Ut Unum Sint, 21:00.
Extase: Round About Tonight mmv Lieve Louise en de Fanfare, Tim Jansen & Liquid Iris, 21:00.

Exposities

Tilburg
Natuurmuseum Brabant: 'The making of... Dinosauriers', t/m 6 jan. 'Brabant in de ban van buiten' (permanent); 'De Reis' (permanent), 10-17:00.
Textielmuseum: 'Het ambacht van JAN-TAMINIAU' (collecties, schetsen, installatie), t/m 27 jan, 10-17:00.
De Pont, Wilhelminapark 1: Anish Kapoor (sculpturen), t/m 27 jan, 11-17:00.
bkkt, Spoorlaan 21 i-k: 'Uitgeschreven ruimte, literatuur en beeldende kunst in het publieke domein', t/m 27 jan, 13-17:00.
Galerie Via Venezia, Wilhelminapark 63a: Seguso Viro, 'Unicums' (glaskunst), t/m 8 dec, 12:30-17:30.
De Zaak, Lourdesplein 1: 'Beeldverhalen' t/m jan, 12-18:00.
De Poorten, Hasseltstraat: Foto-expositie over Sinterklaasintoct Tilburg, t/m 7 dec, 14-17:00.
Peerke Donders Paviljoen, Pater Dondersstraat 20: 'Zielenzorg en zielenmoord - Peerke Donders en de slavernij', t/m 20 okt 2013, 13-17:00.
De NWE Vorst: Arnaud Lublink (3D kunst), t/m 21 december, tijdens openingsuren.
Audiologisch Centrum Brabant, Dr. Deelenlaan 15: Karen den Boer & Jeanne van Beek (schilderijen), t/m 30 nov, 8-17:30.
St. Elisabeth Ziekenhuis, Hilvarenbeekseweg 60: Guido Geelen (beelden) & L.J.A.D. Creighton (schilderijen), 'Healing Environment', t/m 7 jan.
Alphen
Gemeentekantoor, Willibrordplein 1: Chaamsse Foto Club, t/m 18 jan, 9-12:00.
Goirle
Gebouw Kompaan, Rillaersebaan 75: Jan van Oevelen (foto's), t/m 15 dec, 8:30-17:00.
Hilvarenbeek
De Cloosenberg, Papenstraat 78: Gerda de Nobel, t/m 29 nov, 11-20:00.
Moergestel
Zorgcentrum Stanislaus: Carla van Gisbergen en haar cursisten (divers werk), t/m 5 dec.

Diversen
Tilburg
Bibliotheek Tilburg Centrum: Sinterklaas leest voor, 14:35-15:00, met speciale iPad-Sinterklaaspeurtocht.
Bibliotheek Heyhoef: Sinterklaas leest voor, 15:25-15:50.
Goirle
Begraafplaats St. Jan & Maria Boodschap: Lichtjesavond, 18-20:00.
Hof van Holland, Tilburgseweg: genootschap tot Bevordering van het Publieke Debat, 'Sennet en de flexibilisering van de mens', 20:00.
Moergestel
Bibliotheek: Voorleesavertje, 15-15:30.
Huis voor Zingeving, Kloosterdreef 4: Jacob Slavenburg, lezing 'Van God los', 20:00.
Udenhout
Bibliotheek: Sinterklaas leest voor, 13:30-13:55.

Voor het laatste regionieuws: **bd.nl**

COLOFON

Krant niet ontvangen?
Onze excuses.
088 - 013 99 30 (lokaal tarief) ma. t/m vr. van 7.00 tot 17.00 uur, za. van 7.30 tot 12.00 uur. Voor 12.00 uur gebeld, dezelfde dag bezorgd.

Redactie Tilburg
Hart van Brabantlaan 2,
Postbus 719, 5000 AS Tilburg
Telefoon 013 5375375
Fax 013 5375256
E-mail: redactie.tilburg@bd.nl

Stads- en streekredactie
013 5375380
Chef stads- en streekredactie: Nico Snels 013 5375247
Coördinator stadsredactie: Ruud Erich 013 5375254
Toine van Berkel, Hein Eikenaar, Hans Rube, Kim Spanjers, Sanne Tegelaar,

Bas Vermeer, Ester van Zundert
Coördinator streekredactie: Tom Tacken 013 5375248
Merel van Beers, Eric van Hest, Michel Koster, Alex van Lanen, Tineke Louwerse
Algemeen verslaggever: Joke Knoop 013 5375250, Stephan Jongerius 013 5375363
Ben Ackermans 013 5375362
Rik Goverde 013 5375380
Henri van der Steen 088-0130689
Regio-eindredactie: Ruud Denissen, Laurant Wijffels
Economie: Wouter ter Haar 013 5375270
Kunst: Gerrit van den Hoven 013-5375244
Joost Goutziers 088-0132131
Crossmedia: Jasper Wiglevan 013-5375380

Abonnementen
Krant niet bezorgd? Ga naar: **bd.nl/geenkrant** en vul voor 12.00 uur het formulier in voor nabezorging of bel 088 - 013 99 30 (lokaal tarief) (voor België: 0031-736157041)
Aanmelding, wijziging, vakantieservice ga naar: **bd.nl/dekrant** of bel 088 - 013 99 30
Advertenties
Tel: 013 5375375
Rubrieksadvertenties 0900 6743836
Fax rubrieksadvertenties 0900 6743837
E-mail: rubrieks@wegenernieuwsmedia.nl
Auteursrechten voorbehouden
Behoort tot Wegener Nieuwsmedia BV

Roma trots op hun ‘Requiem’

door **René van Peer**

Het 'Requiem voor Auschwitz' is na uitvoeringen in Tilburg en Amsterdam Europa ingetrokken. Geschreven door autodidact Roger 'Moreno' Rathgeb ter nagedachtenis aan alle slachtoffers van het Poolse vernietigingskamp beleefde het afgelopen voorjaar zijn première. Eerder deze maand is het uitgevoerd in Praag en Boedapest. „De Roma zijn ontzettend trots dat hun mensen optreden in het Rudolfinum en het Paleis van de Kunsten, twee prestigieuze zalen”, zegt Marcel 't Sas. Als waarnemend directeur van de organisatie

rende stichting Alfa uit Tilburg zocht hij beide concerten. Het idee om het 'Requiem' op de planken te krijgen, werd geboren in het onderkomen van het International Gypsy Festival, aan de keukentafel. Albert Siebelink, die aan de wieg stond, klopt glunderend op het blad: „Fantastisch toch dat het vanuit zo'n bescheiden plek zo'n vlucht genomen heeft. Het is niet een concert dat je zomaar even op verschillende plekken neerzet. Het is een immense onderneming. Wij zorgen voor het orkest, maar in ieder land moet een andere organisatie de rest op zich nemen: zorgen voor de zaal, voor de solisten, voor een programma met een expositie en

bij uitvoeringen in Boedapest en Praag

Violist László Trucz bij repetitie 'Requiem' in Boedapest. foto Marcel 't Sas

bleek een beeld van Roma te zien krijgen, dat afwijkt van de cliché's die bij de mensen leven. „Daar is het eigenlijk om begonnen”, onderstreept Siebelink. „In Nederland horen Sinti en Roma tot de vele minderheden. In die landen vormen ze eigenlijk de enige minderheid, een aanzienlijke groep bovendien. Daardoor zijn de onderlinge spanningen veel groter. Het 'Requiem' is een aanleiding om een breder verhaal te vertellen, om aandacht te vragen voor de moeilijke positie van de Sinti en de Roma, om het publiek een ander beeld te geven van die groepen.” Dat gebeurt al doordat een orkest van Sinti en Roma dit werk in belangrijke zalen speelt. De reac-

ties van het publiek zijn steeds overweldigend. Het maakt ook indruk op de Roma, vertelt 't Sas. „Een van de leden van het orkest, violist László Trucz, was begin jaren vijftig uit het symfonieorkest van Boedapest gezet omdat hij Roma was. Hij is naar Darmstadt gegaan en heeft daar een carrière opgebouwd. Dit was de eerste keer dat hij weer in de stad optrad, in het Paleis van de Kunsten. Het enige dat hem nog gelukkiger kon maken, was voor zijn vrouw een fles Hongaarse Tokaj-wijn kopen.” Er liggen nog twee uitvoeringen in het verschiet. Woensdag in Frankfurt, en eind januari in het Poolse Krakau als onderdeel van de Internationale Gedenkdag van de Holocaust.

Infoavond voor ouders over de sociale media

TILBURG – Het 2College Cobbenhagenlyceum aan de Brittenendreef in Tilburg-Noord organiseert woensdag 12 december samen met Justine Pardoën, hoofdredacteur van mediapoedding.nl, een avond over sociale media. Intensief mediagebruik heeft allerlei positieve kanten. Maar sociale media kunnen ook een stoorzender zijn. De avond gaat in op de vraag hoe je als ouder je kind kunt helpen verstandig met media om te gaan. Het begint om 19.45 uur en zal duren tot 22 uur. De toegang is gratis. Aanmelden: www.2college.nl/cobbenhagenlyceum of 013-4550941.